

touw gezet te zijn door een niet onhandigen pettenfabrikant.

Daarbovenop schijnen er ook menschen te zijn, die zeer ernstige principiële bezwaren tegen deze mutsen- en pettenbeweging hebben.

Ik weet niet welke verschrikkelijke principia men er al achter gevonden heeft.

Men vraagt mij raad en verzoekt me in „De Reformatie” mijn meening te zeggen.

Dat wil ik met alle genoegen doen.

Ik vind die mutsen- en pettenbeweging een dood-onschuldige jongens- en meisjesvermaak.

Alle eeuwen door zijn er in alle landen scholen geweest, die een uniform droegen. Meestal werd die uniformiteit dan gezocht in het hoofddeksel.

Onze Oosterburen hebben zooiets ook gedaan in een tijd toen wij het niet deden en in de lage landen bij de zee werd in vroeger eeuwen een dergelijk hoofddeksel gedragen, toen het bij onze Oosterburen nog niet in de mode was.

Vooralsnog kan ik niet zien, dat er een bepaald zondige bron is, waaruit de neiging van de jongemensen, om zich door zulk een hoofddeksel te onderscheiden, voortkomt.

En zoolang er geen zondige tendenzen achter liggen en zulk een beweging komt spontaan op bij de jongelui, waarom zouden wij er dan bezwaar tegen hebben, dat zij zulk een plezierje hebben?

Laten we toch werkelijk niet ook onschuldige jeugd-neigingen den kop indrukken.

We moeten onze jeugd al genoeg verbieden; we moeten al dikwijls genoeg zeggen, dat zij niet van de wereld zijn en dat ze dat moeten toonen; laten wij niet ook nog hun dwingen dingen na te laten, die werkelijk niet anders zijn dan een erg onschuldige liefhebberij.

Of het dan zoo'n kunst is om er dan iets zondigs in te vinden?

O neen, een groote kunst is het niet.

Men kan zeggen, dat het hoogmoed is; men kan zeggen, dat er fascistische tendenzen achter schillen; men kan zeggen, dat het ijdelheid is.....

Dit alles kan men zeggen.

Maar als men zooiets zegt, dan geloof ik toch, dat men er naast is.

Ik zou wel eens willen vragen: kunnen we niet elke menselijke handeling en elk menselijk plezierje op die wijze onder één of andere ongerechtigheid rangschikken?

Het komt immers bij deze dingen op het hart aan.

En voor zoover ik het kan nagaan, is hier niet anders dan een spontane neiging naar een zekere solidariteits-beleving en naar een voldoening aan een wensch, die al generaties lang onder de jeugd heeft geleefd.

Wij hebben vroeger op het Kamp Gymnasium ook al eens een poging gedaan uniformpetten te krijgen; toen mocht het niet.

Het mocht niet, omdat „men” het „onzinnig gedoe” vond.

Laten wij het desnoods gedoe vinden; laten wij in het uiterste geval zeggen, dat we den „zin” er van niet kunnen nabeleven.

Maar laten we verder ditmaal nu eens onze jongelui hun gang laten gaan.

Zij doen er immers niets mee tegen God of tegen goede zeden.

J. W.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Kentering?

Komt er eenige kentering op het terrein van onze schoolpolitiek? Naar verluidt, staat het in onze kringen niet meer zoo paalvast, dat de verschillende conclusies van het Gewijzigd Unierapport nog altijd ons ideaal uitdrukken. Met name de tweede conclusie, dat de gemeenten niet meer zouden moeten worden belast met de bekostiging van de lagere school, zou men willen laten vallen. Het brengen van de geheele zorg voor het onderwijs aan het Rijk vindt men niet meer zoo ideaal. De wet van 1920 geeft aan de gemeenten heel wat te doen, inzake de gebouwen en voor de exploitatie en men vindt dat langzamerhand wel goed. In de groote steden vooral vindt men die afzonderlijke zorg van het Gemeentebestuur voor het onderwijs wel fijn. De verdedigers van de gedachte: „schrappig conclusie twee van bovengenoemd rapport” moeten dan ook vooral in de groote steden wonen, naar men mij vertelde.

In die gedachte werd ik versterkt door een artikel in „De School met den Bijbel” van V. G. te R. Zoo bij mijzelf heb ik die H. maar omgezet in Rotterdam en dat klopte ook, want ik ken daar wel een V. G., die het stukje best kan geschreven hebben.

Niemand zal er bezwaar tegen hebben, dat men pleit voor een andere zienswijze dan tot dusverro algemeen gegolden heeft. Wij mogen best ons schuifje van de schoolpolitiek eens van alle kanten bezien of het nog wel zoewaardig is. 't Is daarbij evenwel noodig, dat we de zaak van alle kanten bezien.

De bemoeiingen van onze Gemeentebesturen met het onderwijs hebben een geschiedenis, een al te droeve geschiedenis en het mag niet anders, we

moeten ons door die geschiedenis laten leeren. Als het er over gaat, de plaats aan het vrije onderwijs te gunnen naast dat van de overheid, dan is maar altijd gebleken, dat het voor de dorpsverheerheid moeilijker was dan voor de landsoverheid. En daarom kan ik het ook zoo goed begrijpen, dat men in de steden van de overheid inzake het gunnen van vrijheid niet zooveel last heeft als op de dorpen. Daar is de overheid zoo ver af, het loopt over de bureau's wat wordt aangevraagd en het gaat langs vaste regels. Maar we vergissen ons, wanneer we meenen, dat het overal zoo gaat. Op het dorp is de overheid zoo dicht bij. Daar weet men dadelijk, wie de zaak van een Chr. school aan de orde stelt. Daar komt de overheid in de persoon van den burgemeester zelf het terrein verkennen. Daar zijn allerlei dorpsgevoeligheden en de stichting van heel wat scholen in de laatste jaren is er het bewijs van, dat het nog niet zoo ideaal is, wanneer de gemeente veel wordt gemoed in de bouw van de scholen en in de exploitatie van het onderwijs. En wanneer men beweert, dat de gemeente goedkooper bouwt dan het rijk, dan meen ik daar tegenover te mogen beweren, dat ook menige gemeente duur gebouwd heeft.

Neen, dan moeten we terug tot de gedachte, dat de schoolbesturen de zaken weer meer in handen moeten nemen. Dan moeten ook voor de openbare scholen de ouders leeren optreden. Dan komen we terug tot ons oude ideaal. Nooit hebben we ervoor gestreden, dat de school overvoerd zou worden door rijk en gemeente samen. Als het rijk voor een eenvoudig ingerichte school zorgt en verder aan het particuliere initiatief overlaat, wat men meer verlangt, dan komen we tot gezonder toestanden.

Men wil zoo graag beweren, dat een gemeente toch ook vrij moet wezen in het bezorgen van wat het voor het onderwijs noodig acht. 't Is evenwel jammer voor die groote steden, dat ze menigmaal voor al die goede zorgen geen gelden genoeg hebben, maar dat ze daarin moeten leunen op de staatskas. Men kan gelooven, dat zooiets in menige plattelandsgemeente een alles behalve plezierige indruk maakt, waar men eigen zaken zuinig beheert en de landspenningen mede naar de groote steden ziet stroomen.

Voorloopig blijf ik dan ook overtuigd, dat we ons Gewijzigd Unierapport niet moeten loslaten. Wel moeten we terug van de Wet-1920, maar dan in deze richting, dat de ouders in hun particuliere verenigingen meer zeggenschap en meer zorg over de scholen krijgen. Wat men zelf moet betalen, daar is men zuinig voor. En waar het nu vaststaat, dat ons onderwijs minder moet gaan kosten — ook in Engeland, zag ik, komt men met ingrijpende voorstellen tot bezuiniging — dan moet deze gelegenheid aangegrepen worden, de stroom van ons onderwijs weer in zijn natuurlijke bedding terug te leiden. Daar zullen de scholen ook beter bij varen, dan dat ze in handen zitten van een paar voogden, die straks niet meer kunnen betalen. Het rijk waakt voor het peil van het onderwijs in vergelijking met het buitenland en de ouders komen op voor de belangen van hun kinderen.

Of hebben we dat ideaal losgelaten en zijn we al tevreden, wanneer we nu maar een gemeentelijke overheid treffen, die wel geld voor het onderwijs voteert?

Gr.

G. MEIMA.

Een veertig-jarige.

De Redactie ontving de jubileumuitgave, die de Noord-Hollandsche afdeeling van den Ned. Bond van Jongelingsverenigingen op Gereformeerden grondslag deed verschijnen ter gelegenheid van haar achtste lustrum, dat D.V. op den Tweeden Kerstdag gevierd staat te worden.

Onder den titel „Rondom het 8e Lustrum” worden in dit jubileumgeschrift, dat op artistieke wijze verzorgd werd door den „afdeelvriend” Dozy t. Naarden, vele bijdragen verenigd. Behalve alles wat informatie voor den feestdag dient, zijn het artikelen van den Bondsvoorzitter, den heer A. Zijlstra en den afdeelvriend, Dr B. A. Knoppers, een eeresalut aan de „eereleden” der afdeeling, van wie de heer C. H. van den Berg uit Hilversum nog in leven is, een terugblik op „n verleden van veertig jaren”, een geografisch overzicht van Noord-Hollands Jongelingsverenigingen op Geref. Grondslag, een foto met bijschrift van „n Historische plek voor onze afdeeling”, een korte bijdrage van elk der 17 ringen, van welke verschillende mede jubileeren, een overzicht van „Ons gewest in vogelvlucht”, en een tweetal beschouwingen over „Plattelandsglorie” en „Amsterdam”. Het geheel van 40 pagina's (in bescheiden vorm gehouden en om de kosten niet te hoog te doen zijn en opdat het „van a tot z” zal gelezen worden) is op ivoor-papier gedrukt en met mooie foto's verlicht. Voor leden der aangesloten verenigingen is het verkrijgbaar tegen den prijs van f 0,25; voor anderen is de prijs f 0,50, adres L. F. Lauring, Dintelstraat 59, Amsterdam-Zuid.

Aan het verzoek, dit jubileumgeschrift aan te kondigen, voldoet de Redactie gaarne: het verdient de belangstelling, die het vraagt.

En even gaarne voegt zij aan de aankondiging toe een woord van hartelijken gelukwensch aan de feestende afdeeling, die, onder Gods zegen, een werk van uitnemende betekenis in haar gewest mocht verrichten, bouwend en bewarend, verbindend en versterkend onderscheidene generaties van jonge mannen, vormend

velen door beginselstudie en sociale instructie. Gegroeid uit een verband van 27 verenigingen, die in 1892 te Haarlem samen kwamen, telt de afdeeling nu 102 verenigingen met een ledentotaal van 2244, bewijs, dat er met liefde en kracht is gewerkt, maar ook, dat een steeds wijder strekkende invloed uitging van de afdeeling als organisatievorm.

Tot het dankbaar gedenken van de genoten zegeningen maakt de afdeeling zich op: een morgen-, middag- en avondvergadering zullen daaraan gewijd worden in de stad, waar, nu 40 jaar geleden, de stichters der afdeeling in geloof en gebed het werk begonnen.

Moge deze gedenktag worden een blijde feestdag, die nieuwe bezieling en nieuwen ijver wekt, opdat de jubilerende afdeeling ook in de toekomst mag „dienen in oude trouw”.

REDACTIE.

Galsworthy en wij.

In „De Heraut” schrijft Mevrouw Kuyper—Van Oordt:

Galsworthy wordt in onze kringen zonder restrictie gelezen, zoover ik weet. Doch niet aan allen, die boeken lezen, maar literaire waarde schatten en voorts ze aanbevelen aan anderen — niet aan die allen is de gave des onderscheids geschenken. „Wat nu meer bepaald Galsworthy's houding tegenover het Christendom en de Christelijke moraal betreft”, aldus Dr Veldkamp, „ik heb verbaasd gestaan, toen niet lang geleden in een onzer leidende Christelijke periodieken Galsworthy werd gezegd in hoofdzaak aan „onze” zijde te staan. Men koestert toch die illusie niet!”

En verder: „Er is geen liefde voor het Christendom in Galsworthy. Hij heeft spot voor de Christenen en minachting. Met Lennox uit The Roof (Het Dak), glimlacht hij over het feit, dat Mohammedanen, Boeddhisten, Christenen, Confucianen, allen evenzeer overtuigd zijn, dat hun geloof het ware, het goddelijke is. Hij stelt al die godsdiensten op één lijn, alle min of meer een klucht, min of meer belachelijk. Daar komt het in den diepsten grond (bij hem, Galsworthy) op neer”.

Natuurlijk laat Dr Veldkamp aan den Engelschen schrijver overigens alle recht wedervaren, wat zijn machtig literair oeuvre betreft. Doch 't lijkt mij uitnemend, dat bij de huidige Nederlandsche Galsworthy-vereeniging een Christen-essayist eens aantoonde waar we aan toe zijn.

Ik ben blij met deze woorden. Dat niet ieder aan deze Galsworthy-vereeniging meedoet, moge blijken uit het feit, dat de Redactie van ons blad in 1931 copie over Galsworthy ontvangen heeft, waarin hetzelfde standpunt ingenomen werd als in bovenbedoelde „leidende Christelijke periodiek”, doch dat de redacteur van de er voor in aanmerking komende rubriek gelijk bezwaar tegen deze copie ingebracht heeft, als Dr Veldkamp hier ontwikkelt. Waarom dan ook deze copie buiten ons blad gebleven is. Het doet goed, van andere zijde eens te hooren, dat dit nog iets anders is dan benepenheid of doetheid.

Het gekerm begint al.

Het was te voorzien, dat in ons vaak ondankbare, wijl-voor-het-licht-de-oogen-sluitende, landje de chr. geref. pers zou beginnen te jammeren over de poging bij de Geref. Kerken, om te komen tot uitbreiding van wat we allemaal doen: n.l. eenige gezangen zingen. Ds Hilbers, Chr. Geref., schrijft in zijn Kh. a.m.:

Maar met het beginsel, dat van ouds onze Gereformeerde vaders hoog hielden: in Gods huis niets dan psalmen, is nu gebroken.

Als dit ernst is, waarom doet deze auteur er dan niet naar? Want ook bij hem heeft men in „Gods huis” NIET „alleen de psalmen”.

Later:

Dat we hier niet te veel zeggen, bewijst wel de geschiedenis van de gezangen in het Ned. Herv. Kerkengemeenschap. Allereerst kan men vragen, wie waren toentertijd het sterkst voor de invoering van gezangen? Juist zij, die het meest van de zuivere Geref. leer afkeerig waren.

Zoo kan men alles op zij zetten. Wie heeft het eerst om muziekinstrumenten geroepen? 't Geslacht van Kain. Ook een beroemde kwestie. Maar tusschen het zingen van liederen, en den dwang tot het zingen van bepaalde liederen is toch zeker wel verschil? Ziet deze schrijver daar nu heusch niets van?

Eindelijk:

Ik kan niet gelooven, dat de Chr. Geref. Kerk, zoolang zij er nog aanspraak op wil maken, de voorzetting van de kerk der Scheiding te zijn, ooit gezangen zal invoeren. Hebben dan onze vaders mede hier om de versmaadheid van Christus tevergeefs gedragen? Of hebben zij dan voor onrechtmatige dingen den strijd aangebonden? Moeten wij het omgekeerde doen van hetgeen zij gedaan hebben? Dan zijn wij ook hunne zonen niet meer, die in de plaats der vaders staan.

Natuurlijk is dit weer onzuivere probleemstelling; lees maar, wat Ds Delleman schrijft in „Aaltensche Kh.”:

Behalve de Cock, had niemand van de vaders der Afscheiding bezwaren tegen het kerkelijk gebruik van gezangen als zoodanig, maar wel tegen de verplichting om den bestaanden bundel gezangen te gebruiken. Waarom? Omdat in dezen bundel over het geheel genomen niet tot uiting komt het volle Evangelie van Gods Souvereine genade, terwijl er zelfs liederen (b.v. Gezang 53:1) en uit-

drukke
lijke d
Dat
kerke
op de
ter taf
verzu
achte
zaam
Sterk
en Pro
al sind
tische

Overige
copieer
troost
Wil ze
dan zis
nieuwe
Later do
danks D
En het
van Doce

1933
1934
angen
Temp
De (fj

Natuur
dachten
gen en
een kenn
„de gezat
niet over
„leiders”
Men leze
„De Wac

Om d
onze
ring t
het zi
in he
ken.

(Zie
te Kam

Men let
Wat l
wonen
meer te

Het eer
zichzelf w
verlies. O

In het
echter een
steer hier
doelt Doce
wegloopen

Maar he
Van een
tenkronke
rekenen.

Maar da
die „leidh
men tegen
wil steun
pas onder
Groshelde

En dat t
kansen kr
wille van
autoriteit

Wie in b
ziet, heeft

Ds S. Da

Maar,
Pascha
van Da

Mij du
ners met
De pro
ren.

„Op” s
Als he
Is dat

Ik weet
mezelf ant
(steeds) n

Maar ik g
aangebode
dan krije
niets. Kerst

we eenmae

In „Zeeu
artikel van
wordt gehi
der wereld

Dr Hut
het menij
phrenie)

Godsbewi
dienstzin
worden v